

[Ole Bjørn Kraft.]

første række de skandinaviske. Dette er et langt mere vidtrækkende og alvorligt problem, end der efter min mening hidtil er kommet frem i debatten, som jo nærmest i pressen har været af en humoristisk karakter. Det drejer sig om noget så væsentligt som rigsdagens evne til at hævde en virkelig indflydelse på lovgivningsarbejdet. Med den lovgivende forsamlings uafhængighed af administrationen i det lange løb er den nuværende form også aldeles utilfredsstillende for rigsdagens medlemmer selv, og derfor vil jeg slutte med at sige: lad os forberede os til at fejre vort 100 års jubilæum med en fast vilje til på alle områder, stort og småt, at styrke og levendegøre demokratiet.

Bertel Dahlgaard: Da finansloven for et halvtårsiden var til første behandling, kunne man konstatere, at der hvilede en betydelig lysere tone over dansk økonomi end et år tilbage i tiden. Denne lysere tone har ikke blot holdt sig, men er forstærket i løbet af det halve år. Det forløbne finansår vil sandsynligvis give grundlag for et statsregnskab, der vil vise et smukt overskud på statsbudgettet, samtidig med at store beløb er afskrevet på statens reguleringskonto i nationalbanken og på § 26. Vi har vedtaget en finanslov for det kommende år, som sandsynliggør både balance og store afskrivninger, hvis et stærkt konjunkturomslag ikke sætter ind, og hvis regering og rigsdag vil vise mådehold i det kommende år med hensyn til nye udgifter. Samfundets produktion er stadigt stigende; der er kommet noget stabilere forhold på arbejdsmarkedet, så der er skabt øgede muligheder for, at de virkelig produktive erhvervsområder i mindre grad vil hemmes af mangel på arbejdskraft. Restriktioner har kunnet hæves i betydeligt omfang. Renteniveauet synes foreløbig stabiliseret om end på et lidt højere niveau end ønskeligt. Og såfremt den svage prisnedgang på det internationale råstofmarked, som har vist sig på nogle områder, holder sig, skulle der være en mulighed for, at den stigning i priser og lønninger og dermed i omkostningsniveauet herhjemme, som er vort samfunds største økonomiske fare, vil kunne standses, alt under forudsætning af, at vi ikke selv ved ufornuftige handlinger forskertser vore muligheder.

Når jeg har nævnt alle disse synspunkter, skynder jeg mig dog at tilføje, at de må ses som grundlaget for en vis korttidsbetragtning. Vil man derfra gå til betragtninger på

længere sigt, må lyspunkterne suppleres med mere pessimistiske synspunkter. Det kan ikke skjules, at øjeblikkets lysere tilstand hviler på forudsætninger, hvis varighed er højst usikker. Vi må ikke glemme, at denne lysere tilstand i høj grad er betinget af den saltvandsindsprøjtning, som Marshallhjælpen er. Der er i det forløbne år tilført vort samfund værdier af denne vej, repræsenterende 1/2 milliard kr., og vore økonomiske planer for det kommende år forudsætter tilførslen af værdier til et tilsvarende beløb, altsammen værdier, som vi ikke ville have kunnet sikre os ved eget arbejde. I hvert fald i løbet af 3 år skal vi arbejde os frem til at kunne undvære sådanne tilførsler, og ikke blot dette, men vi skal samtidig oparbejde en øget produktionseffektivitet, der gør os så konkurrencedygtige, at vi ved egne kræfter kan hjemføre så store dollarbeløb, at vi derigennem kan sikre os de varetilførsler fra den vestlige halvkugle, som vor produktion ikke kan undvære. Hvis man nu tænker sig den ikke fjerntliggende mulighed, at der i løbet af de samme tre år indtræder et føleligt nedslag i priserne på vore forædlede eksportprodukter, viser der sig et perspektiv for os, som ikke er lysteligt. Dette perspektiv bør mane os både til en forsigtig finanspolitik og til, at vi i vor økonomiske politik uden at bindes af fordomme sikrer udnyttelsen af alle produktive kræfter.

Det er her, spørgsmålet om den rette pengepolitik sætter ind, fordi den rette pengepolitik i så høj grad er spørgsmålet om opretholdelse af den økonomiske balance i samfundet, som vi har arbejdet os et godt stykke henimod. Det er her, det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen forleden satte ind med sin voldsomme kritik, hvori han krævede en hårdhændet pengesaneringspolitik videreført. Til syvende og sidst afhænger besvarelsen af de herhenhørende problemer af et skøn over, hvor langt vi er fremme i den økonomiske udvikling, og det er her mit skøn, at de lyspunkter på de forskellige af det økonomiske livs områder, som jeg før nævnte, er udtryk for den økonomiske vejrforandring, som må advare os imod at følge en for ortodoks linie, og som opfordrer os til at foretage en lempelig tilpasning i kontakt med de forandringer i produktionslivet, der er ved at foregå.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen har udført en fortjenstfuld gerning ved i de forløbne år at bidrage til, at den gamle ortodokse finanspolitik med sin ubevægelighed og passive indstilling overfor det indbyrdes sammenspil, der bør være mellem det øko-